

## **PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII dla klasy pierwszej liceum i technikum**

Przedmiotowy System Oceniania z Religii został opracowany na podstawie Programu Nauczania Religii Rzymskokatolickiej w Przedszkolach i Szkołach zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski w Białymstoku 9 czerwca 2010 r.

Przedmiotowy System Oceniania z Religii jest zgodny z Rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych oraz ze zmianami dokonanyymi w tym rozporządzeniu z dnia 13 lipca 2007 r.

Najważniejsze punkty przedmiotowego systemu oceniania z katechezy:

1. Cele.
2. Zasady.
3. Obszary podlegające ocenie na katechezie w klasie pierwszej.
4. Prawa i obowiązki ucznia i katechety.
5. Wymagania programowe i kryteria oceniania.
6. Poprawa oceny.
7. Przewidywane osiągnięcia uczniów.

### **Ad. 1. Cele**

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Kształtowanie motywacji do uczenia się oraz wspieranie aktywności edukacyjnej ucznia.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, uzdolnieniach ucznia.
5. Wychowanie do odpowiedzialności ucznia, co w konsekwencji ma prowadzić do samokontroli, samooceny i samokształcenia.
6. Budzenie zainteresowania przesłaniem Bożym.
7. Uzdolnienie do odczytania w nauczaniu biblijnym wezwania Bożego dla swego życia.
8. Pogłębione przeżywanie roku liturgicznego i sakramentów.
9. Kształtowanie sumienia.
10. Gotowość otwarcia się na Boga w modlitwie.
11. Poczucie przynależności, posiadanie własnego miejsca i odczytywanie własnych zadań w społeczności Kościoła, narodzie, rodzinie, grupie szkolnej i koleżeńskiej.

### **Ad. 2. Zasady**

1. Nauczyciel, na początku roku szkolnego, informuje uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z katechezy, wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, o warunkach uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana.
2. Praktyki religijne nie podlegają ocenie.
3. Każda ocena jest jawna dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów), a także wystawiana według ustalonych kryteriów.
4. Do wystawienia oceny śródrocznej wymagane są minimum cztery oceny bieżące.
5. Uczeń może być niesklasyfikowany w przypadku ponad 50% nieusprawiedliwionych nieobecności.
6. Nauczyciel jest zobowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych możliwości psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.
7. Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia zeszytu i noszenia katechizmu przedmiotowego oraz do systematycznego odrabiania prac domowych.
8. Sprawdziany wiedzy odbywają się minimum raz w semestrze i są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany są obowiązkowe, jeśli uczeń w tym czasie był

nieobecny na lekcji, powinien zaliczyć sprawdzian w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem.

9. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (opiekuna) przed lekcją.
10. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania i na określonych w nim zasadach uczeń może skorzystać ze zwolnienia z odpowiedzi ustnej (np. tzw. „szczęśliwy numer” i innych form przyjętych w danej szkole), nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów.
11. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
12. Ocenie niedostatecznej śródrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (opiekunowie) w formie pisemnej na miesiąc przed radą pedagogiczną klasyfikacyjną. Za pisemne poinformowanie rodzica (opiekuna) odpowiada wychowawca. Szczegółowe postępowanie określa Wewnątrzszkolny System Oceniania.
13. Na 7 dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej uczniowie są informowani o przewidywanych ocenach śródrocznych lub rocznych.
14. Kryteria odpowiadające poszczególnym śródrocznym i rocznym stopniom szkolnym są zgodne z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

### **Ad. 3. Obszary podlegające ocenianiu na katechezie w klasie pierwszej**

1. Formy ustne:
  - odpowiedzi ustne.
  - opowiadania odtwórcze i twórcze.
  - prezentacja (referat, prezentacja multimedialna).
2. Formy pisemne:
  - sprawdziany, testy, kartkówki,
  - zadania domowe,
  - wypracowania (opowiadanie, charakterystyka, list, zaproszenie, telegram),
  - ćwiczenia wykonane podczas lekcji.
3. Formy praktyczne:
  - realizacja projektów (np. album, gazetka, przedstawienia),
  - podejmowanie działań wynikających z głównego celu katechezy szkolnej,
  - tworzenie pomocy dydaktycznych,
  - rozwijanie postawy religijnej (np. udział w przedstawieniach szkolnych o charakterze religijnym, konkursach religijnych, poszerzanie wiadomości o literaturę religijną, korzystanie ze stron internetowych o tematyce religijnej),
  - aktywność ucznia na lekcji i współpraca w zespole.

### **Ad. 4. Prawa i obowiązki ucznia i katechety**

#### **Uczeń ma obowiązek:**

- Prowadzić zeszyt przedmiotowy.
- Zaliczyć wszystkie sprawdziany i testy.
- W razie nieobecności na sprawdzianie lub teście zaliczyć pracę w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły.
- Poprawić ocenę niedostateczną w ciągu tygodnia od otrzymania wyników sprawdzianu wiedzy.

#### **Uczeń może:**

- Uzyskać dodatkowe oceny (od dobrej do celującej po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem) za prace typu: projekty, albumy, prezentacje multimedialne itp.
- Otrzymać ocenę celującą za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych.
- Za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc lub wyróżnień w konkursach przedmiotowych z religii (np. Konkurs Biblijny, Olimpiada Teologii

Katolickiej) na etapie dekanalnym, diecezjalnym, ogólnopolskim otrzymuje ocenę celującą śródroczną lub roczną.

**Katecheta ma obowiązek:**

- Powiadomić ucznia o sprawdzianie lub teście na 1 tydzień przed terminem.
- Sprawdzić prace pisemne w ciągu 2 tygodni, z wynikami testu zapoznać rodziców w czasie konsultacji, wywiadówek, dni otwartych.
- Udzielać informacji rodzicom (prawnym opiekunom) oraz uczniom na temat prac pisemnych i postępów ucznia.

Katecheci dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając opinie i orzeczenia wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Przy stwierdzonych rodzajach dysfunkcji:

1. W przypadku dysortografii:
  - Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej.
2. W przypadku dysgrafii:
  - Nie ocenia się estetyki pisma w zeszycie przedmiotowym oraz na testach i kartkówkach.
  - Uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.
  - Uczeń z głęboką dysgrafią może zaliczyć sprawdzian w formie odpowiedzi ustnej.
3. W przypadku dysleksji:
  - Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
  - Wydłużanie czasu pracy.
  - Ograniczenie ilości wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń.

Oceny bieżące stanowią o śródrocznej i rocznej ocenie ucznia. Powiadamianie rodziców o ocenach ich dzieci odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami w Wewnętrzny Szkolny Systemu Oceniania.

## **Ad. 5. Wymagania programowe i kryteria oceniania**

### **I. Podstawowe:**

**Na ocenę celującą uczeń:**

- Prowadzi zeszyt i odrabia zadania domowe.
- Jest wzorem dla innych pod względem: pilności, odpowiedzialności, samodzielności.
- Wyczerpująco wypowiada się na temat poruszanego zagadnienia, wykazuje się wiadomościami wykraczającymi poza program religii.
- Uczestniczy w konkursach religijnych.
- Angażuje się w przygotowanie jasełek, misterii, rozważań, nabożeństw, adoracji.
- Samodzielnie poszerza zdobytą na lekcjach wiedzę o przez lekturę Pisma Świętego, czytanie książek religijnych, prasy katolickiej, korzysta ze stron internetowych o tematyce religijnej.
- Aktywnie uczestniczy w lekcjach i biegle posługuje się zdobytą wiedzą.

**Na ocenę bardzo dobrą uczeń:**

- Prowadzi starannie zeszyt i odrabia zadania domowe.
- Prezentuje wiedzę wypowiadając się swobodnie i wyczerpująco.
- W poruszanych tematach dostrzega związki między faktami, potrafi wyciągnąć wnioski, dokonać całościowej oceny poruszanego zagadnienia.
- Odznacza się dużą aktywnością na katechezie.
- Umie współpracować w grupie.

**Na ocenę dobrą uczeń:**

- Prowadzi starannie zeszyt, odrabia zadania domowe.
- Samodzielnie udziela odpowiedzi (nie wyczerpuje poruszonego zagadnienia).
- Angażuje się w daną jednostkę lekcyjną.
- Opanował materiał programowy z religii.
- Konsekwentnie wykonuje zadaną pracę, stara się być aktywnym na lekcji.

**Na ocenę dostateczną uczeń:**

- Przychodzi przygotowany do zajęć.

- Prowadzi zeszyt.
- Opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, umiejętności.
- Udziela odpowiedzi na pytania nauczyciela.
- Czasem angażuje się w pracę grupy.

**Na ocenę dopuszczającą uczeń:**

- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Prowadzi zeszyt.
- Przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na postawione pytania.
- Prezentuje minimalny poziom postawy i umiejętności.
- Wykonuje jedynie część wyznaczonej pracy.
- Czasem angażuje się w pracę grupy.

**Na ocenę niedostateczną uczeń:**

- Nie prowadził zeszytu.
- Nie opanował minimum programowego.
- Nie skorzystał z pomocy nauczyciela i kolegów w celu poprawienia oceny.

**II. Szczegółowe:**

**Na ocenę celującą uczeń:**

- Opanował materiał przewidziany programem w stopniu bardzo dobrym.
- Biegle posługuje się zdobytą wiedzą.
- Uzupełnia zdobytą na lekcjach wiedzę przez lekturę literatury religijnej.
- Uczestniczy w organizowanych konkursach.
- Jest wzorem i przykładem dla innych uczniów.
- W życiu codziennym kieruje się dobrem własnym i drugiego człowieka.

**Na ocenę bardzo dobrą uczeń:**

- Potrafi wyjaśnić, na czym polega istota wiary.
- Potrafi wyjaśnić, dlaczego Biblia jest Księgą natchnioną i potrafi się nią biegle posługiwać.
- Potrafi scharakteryzować Osoby Trójcy Świętej.
- Umie wymienić i omówić sakramenty sprawowane w Kościele katolickim.
- Wie, co to jest Kościół i potrafi go scharakteryzować.
- Zna podstawowe wydarzenia z historii Kościoła.
- Wyjaśnia, że Jezus Chrystus jest postacią historyczną.
- Umie wyjaśnić różnice między soborem i synodem (podać przykłady w oparciu o historię Kościoła).
- Potrafi scharakteryzować patrona roku oraz patronów Polski.
- Ukazuje, dlaczego bł. Jan Paweł II był człowiekiem modlitwy.
- Rozumie istotę, konieczność modlitwy.
- Potrafi wymienić 8 błogosławieństw oraz je wyjaśnić.
- Zna poszczególne okresy roku liturgicznego.
- Stara się o świadome przeżywanie gestów, słów i postaw religijnych.
- Troszczy się o osobistą dojrzałość religijną.
- Zna podstawowe zagadnienia z Małego Katechizmu (m.in. Dekalog, *Credo*, 6 prawd wiary).
- Posiada uzupełniony zeszyt.

**Na ocenę dobrą uczeń:**

- Zna sakramenty i potrafi je scharakteryzować.
- Potrafi wyjaśnić, na czym polega istota wiary.
- Wie, co to jest Pismo Święte i potrafi się nim posługiwać.
- Potrafi uzasadnić, dlaczego Jezus Chrystus jest głową Kościoła.
- Wyjaśnia, że Jezus Chrystus jest postacią historyczną.
- Wie, co to jest Kościół i potrafi krótko scharakteryzować pojęcia m.in.: sobór, synod, diecezja, dekanat, parafia, episkopat.
- Potrafi scharakteryzować patrona roku oraz wymienia patronów Polski.
- Rozumie istotę, konieczność modlitwy.

- Zna główne okresy roku liturgicznego.
- Stara się o świadome przeżywanie gestów, słów i postaw religijnych.
- Troszczy się o osobistą dojrzałość.
- Zna podstawowe zagadnienia z Małego Katechizmu (m.in. Dekalog, *Credo*, 6 prawd wiary).
- Posiada uzupełniony zeszyt.

**Na ocenę dostateczną uczeń:**

- Zna sakramenty, potrafi je krótko omówić.
- Wie, dlaczego Jezus Chrystus jest głową Kościoła.
- Wie, co to jest Kościół.
- Umie posługiwać się Pismem Świętym.
- Z pomocą katechety wyjaśnia, że Jezus Chrystus jest postacią historyczną.
- Rozumie istotę i konieczność modlitwy.
- Wie, co to jest Adwent, Boże Narodzenie, Wielki Post, Wielkanoc.
- Stara się świadomie przeżywać gesty, słowa i postawy religijne.
- Troszczy się o osobistą dojrzałość religijną.
- Zna podstawowe zagadnienia z Małego Katechizmu (m.in. Dekalog, *Credo*, 6 prawd wiary).
- Posiada uzupełniony zeszyt.

**Na ocenę dopuszczającą uczeń:**

- Zna sakramenty.
- Z pomocą katechety potrafi korzystać z Pisma Świętego.
- Wie, co to jest Kościół.
- Rozumie istotę, konieczność modlitwy.
- Wie co to jest Adwent, Boże Narodzenie, Wielki Post, Wielkanoc.
- Stara się o świadome przeżywanie gestów, słów i postaw religijnych.
- Troszczy się o osobistą dojrzałość.
- Zna Dekalog i *Credo*.
- Posiada uzupełniony zeszyt.

**Na ocenę niedostateczną uczeń:**

- Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

**Ad. 6. Poprawa oceny**

- W przypadku otrzymania ze sprawdzianu oceny niedostatecznej, uczeń ma prawo do jednorazowej jej poprawy w terminie ustalonym z nauczycielem, przy czym w dzienniku zachowane są dwie oceny.
- W przypadku otrzymania z odpowiedzi ustnej lub kartkówki oceny niedostatecznej uczeń ma prawo do jej poprawienia w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku otrzymania niesatysfakcjonującej oceny rocznej istnieje możliwość odwołania się zgodnie z procedurami przewidzianymi w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania.

**Ad. 7. Przewidywane osiągnięcia uczniów**

- Poznanie Jezusa Chrystusa i Jego nauki.
- Opanowanie wiedzy i umiejętności określonych w programie nauczania katechezy na poszczególnych poziomach zgodnie z systemem oceniania.
- Umiejętność odczytania przesłania poznanych fragmentów biblijnych.
- Znajomość omawianych symboli wiary.
- Znajomość religijnych korzeni wybranych elementów kultury polskiej.
- Znajomość okresów liturgicznych i rozumienie ich w kontekście biblijnym i życia chrześcijańskiego.
- Znajomość symboliki liturgicznej.
- Aktywne uczestnictwo w Eucharystii.
- Znajomość istoty sakramentów.
- Zastosowanie wskazań prawa Bożego w konkretnych sytuacjach życiowych.

- Umiejętność kształtowania własnego sumienia, osobowości, charakteru w oparciu o prawo Boże.
  - Znajomość sposobów i rodzajów modlitwy oraz biblijnych wzorów modlitwy.
  - Umiejętność rozwiązywania trudnych sytuacji w duchu chrześcijańskim.
  - Umiejętność reagowania na niewłaściwe zachowania.
  - Odczytywanie własnych zadań we wspólnocie: parafialnej, rodzinnej, kościelnej, koleżeńskej, szkolnej.
  - Zaangażowanie w różne formy apostołstwa.
  - Umiejętność wyrażania własnych opinii.
- Postawa akceptacji i tolerancji